

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 5 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 peltisor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□

Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

A tanév végén.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter nemrégben rendeletet intézett az összes iskolákhoz, amelyben felhívja a tanítókat s a tanárokat, hogy vezessék rá az ifjúságot azokra a tanulságokra, amelyeket a most dúló rettenetes háborúból föltétlenül le kell vonni. A rendelet, még ha egyes iskolafajok közt is oszlik meg, nem részleges, nem izolált, hanem amennyiben a közművelődés valamennyi hivatott tényezőjéhez fordul, elsősorban az összkulturális célokra, az általános emberi feladatokra, ezeknek megoldására irányítja kivétel nélkül az iskola tekintetét.

Van oka az iskolának a miniszter intézkedéséből főleg ezt a szándékot kiolvasni, mert hiszen a háború szörnyű démona végigkorbácsolja az egész emberiséget.

Azon magas színvonalú előadások is, melyeket a háború folyamán az iskolán kívül eső legelőkelőbb felolvasók is tartottak, nemzeti küzdelmünkben nem a katonafegyvert, hanem az erkölcsi erőket jelentették ki a legelsőrangú tényezőknél. Erkölcsi erőket, amelyekből a nemzet, a nagyobb tömegek nyernek üdvö-

sebb lendületeket s az egész emberiség jobb sorsot remél. Szinte kábítóan hat reánk a lesújtó tapasztalat, hogy a ma már szinte szédítő mérvet öltött differenciálódás, az egyéni erőket, hivatásokat és szerepeket szétfoslásig elemző iskolai tanítás a képzhető legnagyobb *ellentétet találta meg a jelen tömegháborúban*; s még nem állt oly kérlelhetetlen ítélő bíró előtt, mint a jelen világfelforgató dulakodásban, amikor a világlélek — békenapok útján annyira ápolt csendjét felverő ágyúdörgések közepette igen kérdéssé lesz ama paedagógiai meggyőződésünk, hogy az egyéni erők akkora *szétrajzása*, amint ez a mostani számtalan fajtájú iskolák útján történik, elvezet bennünket ahhoz a célhoz, hogy kiki egyéni hajlamainak megfelelő úton-módon haladjon, érvényesüljön és *külön-külön* haladása útján tegye boldoggá önmagát, nemzetét és az emberiséget. Kell-e az embereknek békés foglalkozásaikban minél kisebb csoportokban el-elkülönlőniök s a földetrazó háborúkban ellenségként minél nagyobb tömegekben összetalálkoznok?!... Mintha éppen most főleg azt kellene észrevennünk, hogy ezen a legújabb közművelődési úton jutott el az emberiség is

azon technikai vívmányokhoz és ezeknek szükségképeni gyártásához, amelyek a jelen háború borzalmaival növelik, évezredek alkotásokat döntenek romba; s a gyárilag transzformált anyag a sok gyilkolószer képében kiméletlenebbül, mint bármikor, az ember, a szellem ellen fordul, amely azt iskolázott ésszel gyártotta.

Kérdéssé lesz magának a kulturának a becse, amely nem sejtett mérvű ellenségeskedések feltornyosításához vezetett.

A minden idők legnagyobb historikusai közé tartozó görög történetíró a jelen háborúról még inkább mondhatná, mint a huszonhét évig tartott peloponnézoszi háborúról, hogy ez azért oly rettenetes, mivel a szellemi erő kifejtés szabadságának igen magas fokára emelkedett nemzetek vívják azt meg. A korlátlan önérvényesülésre törtetők hozták létre.

Az egész emberiséget sújtó egyetemes bajok közepette az iskolának kell megállapítania azt a visszasságot, hogy mi alatt az egyes népek és nemzetek közt az *egyeztést*, a nemzetközi külső strukturát a technikai ügyességek, készségek és alkotások adják meg, addig a köztük levő *háborút* nem a lélektanilag fegyelmzett,

TÁRCA.

A polgármester jelentése.

Elmondotta az 1915. június 9-iki városi közgyűlésen:

Faragó József polgármester.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

1914. évi július hó 11-ikén tartottuk utolsó rendes közgyűlésünket, s azóta végigszenvedtük egy gyilkos merénylettel bevezetett s pokolian előkészített világháborúnak minden keserűségét.

1914. július utolsó napjaiban már kezdtek tornyosulni hazánk egén a vészes fellegek, éreztük mindnyájan, hogy a monarkiaink tekintélye s nemzetünk jövője forog kockán, midőn Királyunk Ő Felsege mindent megmondolya, mindent megfontolva, *1914. július 31-ikén fegyverbe hívta az egész nemzetet.*

Minden magyar átérzte a Felső hívo szavának hazánk egész jövőjére kiható óriási jelentőségét s bizonyosságot téve koronás királya iránt éreztetett hagyományos, alattvalói hűségéről, határt nem ismerő lelkesedéssel vette kezébe a fegyvert, hogy példásan megfenyítse azt, aki bánatani merészelt a magyart.

A Szerbia ellen indított büntető expedicióból azonban rövid idő alatt európai, a mai napig már világháború lett.

És ebben a titáni küzdelemben, a mi hűségese szövetségeseinkön, a németen kívül, egyedül csak a magunk erejére támaszkodhatunk.

De erős a hitem, hogy ha a világ minden

sőpredéke ellenünk zúdulna is, az egyesült magyar és német hadsereg legyőzhetetlen erején megtörik minden támadása.

Az általános mozgósítás elrendelése a nagy eseményeknek s az idegfeszítő munkának vég nélküli sorát nyitotta meg Eperjesen is.

Kötelességet vélek teljesíteni, ha legalább főbb vonásokban az egészről egy összefoglaló képet nyújtok.

A mozgósítás végrehajtása.

Az általános mozgósítást elrendelő legfelsőbb parancsot július 31-ikén este a város háza erkélyéről hirdetem ki s ettől kezdve vége-hossza nem volt a lelkesedés tüntető megnyilvánulásainak.

Bent a város háza tanácstermében pedig megkezdődött a szoroson vett közigazgatási és rendőri személyzet állandó, éjjel-nappali szolgálatát igénybevevő lázas tevékenység s örömmel jelenthetem, hogy a végzett munka az illetékes tényezők teljes elismerését vívta ki, annyira, hogy a kassai hadtestparancsnok és a kassai honvédkerület parancsnoka indítatva érezték magukat elismerésüknek egy hozzáam intézett meglehangú levélben is kifejezést adni.

Ennek az elismerésnek oroszlanrésze *Sebes István* katonai előadómatai, aki a mozgósítási teendőket már béke idején, a töle megszokott pontossággal előkészítve, annak gyors végrehajtásában sem időt, sem fáradságot nem kímélt.

A mozgósítás szokatlan élénkséget teremtett a városban. A kaszárnyákban, iskolákban és közintézetekben a bevonult katonák ezrei szorongtak.

Az Eperjesre bevonult katonák száma 270 tiszt és kereken 16,000 legénységi állományú egyén volt.

Augusztus 5-ikén kezdődött a csapatok elszállítása, amikor az 5-ik gyalogezred két zászlóalja indult el, majd augusztus 14-ikén házi-ezredünk, a 67-es gyalogezred, a 18. tábori ágyús-ezred és a szinte hihetetlen gyorsasággal felállított 3-ik honvéd ágyús-ezred következett, augusztus hó 22-ikén pedig a 32. vadász-zászlóalj hagyta el a várost.

Közönségünk zászlókkal és virágokkal díszítette fel azokat a vonatokat, amelyek bátor katonáinkat vitték a harctérre.

Nem voltunk azonban katonaság nélkül ezután sem, mert itt maradtak a pótalakulatok, a pótzászlóaljak, pótszázadok s pótütegek, melyeknek létszáma még mindig több ezre ment.

A harctéri helyzet által megkövetelt nagy erő kifejtés következtében szükségessé vált a népfölkelők behívása is.

A hadbavonultak családjainak segítése.

A bevonultak közül igen sok családientartó is volt, akiknek eltávozásával az itthonmaradt családok kenyérkereső nélkül maradtak. A hadbavonultak családjának segítéséről az 1882. évi XI. t.-c. gondoskodik, de mert az e törvény alapján kifizethető segélyek folyósítása hosz-

hanem a technikailag dresszirozott nemzedék hozta létre az eszmék sutbadobásával, az örök igazságok és a magasabb szempontok légberöpítésével. Olyan nemzedék, amely az ismeretek, a tudnivalók értéktanát nem tette kellő mértékben magáévá. Amely jobban tudja az ábécét, az imperfectumot, az aoristost, a gyökvonást, mint azt, hogy miként kell élnie, hogyan kell életét az *összesség érdekeihez viszonyítva berendeznie*, hogy az erkölcsi szabályokkal, az emberekkel lépten-nyomon véres összeütközésbe ne kerüljön, hogy apránként a kisebb-nagyobb összeütközések okait bőségesen ne termelje.

Ha valamikor, úgy most kellett az iskolának ezeket a legfőbb gondolatokat meghányi-vetnie. Annak az iskolának, amelynek a pusztai ismeretközlésben, a hiszterikus tudvágy kielégítésében nem egyszer füvet legelő Nabukodonozorrá kellett magát lealacsonyítania, anélkül, hogy növendékeiben kormányzó hatalommá tudta volna tenni azt, amit Kant, az emberiség legnagyobb gondolkodóinak egyike ekkép fejezett ki: *«Das grösste unter den Gütern der Welt ist der sittliche Wille».*

Igen, az erkölcsi akarat a legnagyobb jó, vonatkozzék ez a testi, a szellemi munkára békében és háborúban bármely téren és foglalkozásban az egyesnek, a nemzetnek, az emberiségnek javára! *Elsőrendű tudnivalója ez az ifjúságnak vakációi elmélkedésül a reá is támadt jelen megpróbáltatások vérszivharai közepette! Mert — a miniszteri rendelet szavai szerint — «e sokszor megrendítő események tanulságai az erkölcsi értékeknek kimeríthetetlen kincseshányóját rejtik magukban,*

melyek gondosan felhasználva megbecsülhetetlen anyagokat szolgáltathatnak nemzedékek hosszú sorának tisztultabb és emelkedettebb gondolkodásmódban való fejlődéséhez». **Dr. Janicsek József.**

A kassai gyorssegítő akció beszámolója.

Az oroszdúlta vidék gyors segélyezésére alakult Kassai Gyorssegítő Bizottság e hó 4-ikén tartotta záróülését s egyben beszámolóját a kassai püspöki palota dísztermében: dr. Fischer-Colbrie megyéspüspök fővédnök, Szalay Lászlóné, országgyűlési képviselő, volt főispán nemesszívű neje és Siposs A. Gyula keresk. és iparkamarai elnök, mint végrehajtó bizottsági elnökök hármas elnöklete alatt.

A nagy emberbarát megyéspüspök igen szívélyesen üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat, Kassa város hölgyközönségének a játékonyágban mindig előljáró lelkes képviselőit s örömmel hozta tudomásukra, hogy a Siposs A. Gyula kamarai elnök által kezdeményezett s általa, valamint Szalay Lászlóné és az egész bizottság által igaz családi érzéssel és szeretettel felkarolt emberbaráti akció, Kassa város nemeslelkű nagyközönségének áldozatkészségét fényesen bizonyító módon sikerült. Bemutatja Szinyei Merse István sárosi főispán-kormánybiztosnak, Dókus Gyula cs. és kir. kamarás, zemplénmegyei alispánnak s Gallotsik István felsővízközi főszolgabíróknak, Várady-Szakmáry Géza bártfai járási főszolgabíróknak nyugtázó s az előbbieknak a bizottsághoz intézett meleghangú köszönő sorait. Köszönetet mondott mindazoknak, akik e bizottságot munkájában támogatták, így elsősorban Kassa város polgármesterének, Abaujtornamegye alispánjának, a városi tanácsnak s Kassa szab. kir. város rendőrfőkapitányának természetbeni adományokért és a gyűjtési engedély megadásáért, Szalay Lászlóné és özv. Schalkház Lipótnének a gyűjtőkocsiknak s lovaknak napokon át való átengedéseért, a Kassai m. k. Gazdasági Akadémiának ugyanazért, a kassai sajtónak önzetlen lelkes támogatásért, a gyűjtőknek s ezek közt különö-

sen a Wildman nővéreknek és Szilágyi Nándornak fáradhatatlan személyes buzgalmaért, Alexy Ödönnének, Poledniák Micinek, Siposs Erzsikének, Alexy Ödönnék és Kolumby Vilmosnak a természeti adományok átvétele, osztályozása és szétküldése körül kifejtett nagy munkájukért, a Ksod. vasúttársaságnak, a Kassai Közúti Villamos Vasútnak és a cs. kir. Stabiles Pferdedepótnak a szeretetadományoknak az inséges vidékekre való továbbszállításáért, a Kassai Jelzalogbanknak és Gerlóczy Béla vezérigazgatónak a pénzádományok díjtalan kezeléseért, végül valamennyi nemeslelkű adakozónak, kiváltképpen pedig a Csányi Múmalom és a Kassai Múmalom igazgatóságainak 1500 kor. értéket megközelítő bőkezű lisztadományáért, a Szt. Erzsébet-nyomdának s a városi hirdetésvalalatnak önzetlen szolgálataitért.

Ezután Toszt Barna püspöki titkár s az akció főfelügyelője terjesztette elő a bizottság számadásait. E szerint a perselyekbe befolyt 536 kor. 25 fill., az itt befolyt összeg pedig 4570 kor. 30 fill.-t tesz ki. Az így mutatkozó 5106 kor. 55 fill. összeghez jön még 138 kor. utólag befolyt adomány és a remélhetőleg még elérendő vasúti díjvisszatérítés. Az előadó itt a legmélyebb hálával emlékszik meg gróf Batthyány Vilmos dr. nyitrai megyéspüspöknek 2000 koronás nagy adományáról, ami lelkes visszhangra talált a bizottság tagjainál s kétségtelenül nagy örömet vált ki a segélyezettek körében is. A kiadás összesen 1242 kor. 34 fill.-t teszen, melyből azonban 970 kor. 88 fill. a természetbeni adományok kiegészítésére beszerzett élelmiszerek bevásárlására fordítottak. A tulajdonképeni regiekadás mindössze csak 271 kor. 46 fill. volt s ennek egy része a fentemlített vasúti fuvardíj, amely valószínűleg még visszatérül. A Magyar Ált. Hitelbank 3000 kor., a Horváth Elemér miniszteri tanácsos 1000 kor. s a kassai «Resurrexit» páholy 500 kor. pénzádómánya, melyek e bizottságnál is bejelentettek, közvetlenül a sárosmegyei főispánhoz folytak be. Rendelkezésre áll még mintegy 4000 kor. A Zboróra egy teherautóval, Felsővízköze három katonai fuvarszekérrel, Bárfta vidékére egy vasúti kocsival és Sztropkóra szintén három katonai fuvarszekérrel elszállított különféle élelmiszerek, u. m. burgonya, liszt, főzelék, cukor, pótkávé stb., ruházati cikkek s viselt ruhák

szabb időt igényel, addig is, míg ez bekövetkezett, a társadalomnak kellett gondoskodni arról, hogy azoknak a családjai, akik mindnyájunkért mentek életüket és vérüket áldozni, szükségét ne szenvedjenek.

E célt megvalósítandó, mindjárt augusztus hó első napjaiban megindítottam egy társadalmi gyűjtést, amelynek főlemelően szép eredménye volt. Pár nap múlva megalakítottam a helyi segítő-bizottságot, amelynek elnöke Kádás Miklós, ügyvivő-elnöke Draskóczy Lajos, alelnöke Holénia Béla s titkára Dessewffy István dr. lett.

A bizottság megalakulása után azonnal megkezdte működését és tőle telhetően akként gondoskodott a szűkölködőkről, hogy a segélyre jelentkezőket az e célra összegyűlt adományokból — a viszonyok mérlegelése alapján — hetenként 5, 7, illetve 10 korona segélyben részesítette.

Midőn később az izr. népkönyha is felajánlotta szolgálatait a bizottságnak, a segélyezendők egyrésze természetben kapta meg családjára részére az ebédet és vacsorát, s csak olyanok részesültek pénzsegélyben, akiknek az ebédért elmenni lehetetlen volt.

Nagy elismerés illeti ezért az eperjesi népkönyhát, különösen annak önfeláldozó titkárát, Propper József dr.-t, aki mindig a legnagyobb készséggel állott a bizottság rendelkezésére.

A népkönyha augusztus hó 9-ikétől 15-ikéig, majd augusztus 20-ikától szeptember 19-ikéig működött és naponta 369 ebédet és vacsorát osztott ki. A segélyző-bizottság méltányolva az izr. népkönyha nagy áldozatkészségét, a harcavonultak családjai részére egybegyűlt összegből 600 koronát utalványozott, megtérítésül a felmerült költségek egy részének.

Az államsegély megérkezése után a népkönyha beszüntette működését, de a rendes időben, — mint minden más évben — nov. 15-ikén újból megnyitott és december 2-ikéig naponta 263 ebédet osztott ki nagyrészt a harcavonultak családtagjai között.

Az államsegély folyósítása után a társadalmi úton összegyűlt pénzből kiosztott heti segélyek is megszüntek és csak kivételes esetekben, rendkívüli körülmények méltánylásával, vagy amikor a törvény alapján megállapított államsegély kevésnek bizonyult, folyósított a bizottság kisebb összegeket.

Hogy a segélyezés a lehetőségig igazságos

és méltányos legyen, továbbá hogy az államsegélyre való igényjogosultság megállapításánál előforduló visszaélések lehetőleg megakadályoztassanak, a bizottság egyes tagjai az államsegélyre jelentkezőket személyesen keresték fel és így szereztek meggyőződést a szükséges adatokról, amelyeket kezdetben minden este, majd később, midőn az újabb jelentkezők száma csökkent, hetenként egyszer a bizottság teljes ülésben tárgyalt le.

Ezenkívül megkísérelte a bizottság a munkaközvetítést is, mint egyik leghelyesebb módját annak, hogy a harcavonultak családtagjai ne szoruljanak kizárólag és egészen a törvényben biztosított államsegélyre, hanem tőlük telhetően maguk gondoskodjanak fentartásukról. A szép eszme azonban — sajnos — nem tudott a köztudatba átmenni, s igen csekély volt azoknak a száma, akik munkára jelentkeztek.

Az államsegélynek több esetben sajnálatos következménye lett a munkakerülés, s ez arra az elhatározásra birt, hogy az államsegélyt igen sok családnál leszállítottam, egyeseknél pedig egészen be is szüntettem, mert nem tartottam megengedhetőnek, hogy a nemzeti és élethalál-harcban az itthonmaradottak között

MEGJÖTT □□
és szombaton s vasárnap
mutatja be
AZ URÁNIA

a DE PROFUNDIS-t.

Dráma 6 felvonásban. □ □ □ □

Irta Serao Matild.

(amelyeknek m és főzödények értéke bátran becsülhető.

Siposs A. G szép elismerésért kötelességet teljesít a határszéli vidék sok alapján az a kassai jószíveknek figyelmét elégitő szép sikermazza, a bizottságos, Ung és Be 200 kor.-t, Zerkészpénzben, a f a legtöbbet szer szönetet mond a Lászlónének, ne jelenésben akad tagoknak, azonk s Heszke jegyző jelentése nyomt kimutatásával egy fáradozásukért. Lászlóné éltetés lékével ért vége

A város

Idestova egy város képviselő július hó 11-ike Azóta nemcsak Sokkal nagyobb közgyűlést Far évi június hó 9- meg a városház a nagy számba tagok teljesen r

Az elnöklő p első alkalommal zolta a közgyűlés József főjegyzőve elmúlt 11 szorga hű történeti kép

legyen valaki is áldozza a közjő

Megkísérelte létesítését is, a k ilyenképen az Ez intézmény v nében az Angolk nője volt szives

A napközi c csak rövid ideig tével azt be ke

A Vakok In nagyobb készs a bizottságnak és adott két héten

Felmerült vé bőző egyesülete útján egységese a karácsonykor Ez a terv azonb ségének novem napjaiban nagy miatt ebben a meg, de a sze asztaltársaság p roltta fel az es

Jön!

(amelyeknek mennyisége métermázsákra terjedt) és főzőedények, különféle berendezési tárgyak értéke bátran 6000 koronára tehető, illetőleg becsülhető.

Siposs A. Gyula indítványára, aki a fővédnök szép elismerésére reflektálva kijelenté, hogy ő csak kötelességet teljesített, a midőn hivatalos útjában a határszéli vidéken szerzett szomorú benyomások alapján az ott észlelt népnymorra hívta fel a kassai jószívek s az azok leghivatottabb irányítójának figyelmét s ezért őt a mindnyájunkat kielégítő szép siker fölötti örömmérsék bõven jutalmazza, a bizottság úgy határozott, hogy Máramaros, Ung és Bereg inségesei segélyezésére 200—200 kor.-t, Zemplénbe pedig 400 koronát küld készpénzben, a felmaradó kb. 3000 kor.-t azonban a legtöbbet szenvedett Sárosnak adja. Forró köszönetet mond a nagylelkű fővédnöknek és Szalay Lászlónak, nemkülönben az egybegyűlt s a megjelenésben akadályozott összes hölgybizottsági tagoknak, azonképen Toszt Barna főfelügyelőnek, s Heszke jegyző-titkárnak, akinek szépen megírt jelentése nyomtatásban fog a pénzadományok kimutatásával együtt megjelenni, áldozatkész, buzgó fáradozásukért. A záróülés a püspök és Szalay Lászlóné elttetésével s a sikernek közös szép emlékével ért véget.

A város közgyűlése.

Idestova egy éve, hogy Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete együtt volt. Mult évi július hó 11-ikén tartotta utolsó közgyűlését. Azóta nemcsak az idő kerek fordult nagyot. Sokkal nagyobb a történelem folyamata. A közgyűlést Faragó József polgármester 1915. évi június hó 9-én délután 3 órakor nyitotta meg a városháza nagy tanácstermében, melyet a nagy számban megjelent képviselőtestületi tagok teljesen megtöltöttek.

Az elnöklő polgármester megnyitójában, mint első alkalommal közgyűlési elnök, melegen üdvözölte a közgyűlésen megjelenteket, majd Magyar József főjegyzővel előadatta jelentését, mely az elmúlt 11 szorgalmas hónap rendkívül becses és hű történeti képét nyújtja. A jelentést magát —

legyen valaki is, aki munkájának legjavát nem áldozza a közjó oltárára.

Megkísértem továbbá a napközi otthon létesítését is, a kisebb gyermekek részére, hogy ilyenképen az anyák munkát vállalhassanak. Ez intézmény vezetésére némi kárpótlás ellenében az Angolkisasszonyok nemeslelkű főnöknője volt szíves vállalkozni.

A napközi otthon működése — sajnos — csak rövid ideig tartott, mert a tanév kezdetével azt be kellett szüntetni.

A Vakok Intézetének igazgatója is a legnagyobb készséggel ajánlotta fel szolgálatait a bizottságnak és huszonkét 10—12-éves fiúnak adott két héten át foglalkozást.

Felmerült végül az az eszme, hogy a különböző egyesületek most a segélyző-bizottság útján egységesen és intenzívebben végezzék a karácsonykor szokásos gyermekfelruházt. Ez a terv azonban főképen városunk közönségének november hó végén és december első napjaiban nagyobb számban történt elutazása miatt ebben a formában nem valósulhatott meg, de a szegény gyermekeket felruházó asztaltársaság példaadó áldozatkészéggel karolta fel az eszmét s ő maga végezte el

melyet a közgyűlés a polgármesternek meleg ovációja mellett vett tudomásul és Zaborovszky Béla prelátus-plébános javaslatára nyomtatásban is megjelentet — legnagyobb részében lapunk mai számának tárcarovatában közöljük.

A jelentéssel kapcsolatban a szakosztály javaslatát tárgyalta a közgyűlés, melyet határozattal emelt s amelynek értelmében a közgyűlés sürgönyileg üdvözölte báró Ghillány Imre földmívelésügyi minisztert, aki atyai gondoskodásával — melyet mindenkor, de főleg az utolsó nehéz hónapok idején tanúsított a város közönségével szemben, midőn annak zavartalan közéletét biztosította — örök hálára kötelezte Eperjes szab. kir. város közönségét.

De nem akart hálátlan lenni a város közönsége egy másik, nem kisebb jötevőjével: Szinyei Merse István főispánnal szemben sem, a ki rendkívül nehéz helyzetben, főleg az utolsó hónapokban, — midőn a harctér városunk közelébe helyeződött át — egy pillanatig sem feledkezett meg a város érdekeiről, melyeknek szolgálatát mindenkor elsőrendű feladatának vallotta.

S hogy hálájának, szeretetének s nagybecsülésének külső jeleit is adja a közgyűlés, küldöttség alakult meg s felkereste a főispánt hivatalában, akit a ragaszkodás és szeretet megnyilvánulása láthatólag meghatott.

A közgyűlés tárgysorozata egyébként a rendes szükségletek tárgyalásának keretében mozgott és délután 1/25 órakor ért véget.

Sárosi segélyakció.

Az orosz betörés sújtotta sárosi lakosok felsegélyezésére alakult vármegyei bizottság — melynek megalakulásáról lapunk mult számában adtunk számot — jún. 10-ikén d. e. 10 órakor tartotta első szervezkedő ülését, melyet Szinyei Merse István főispán vezetett.

Az ülésen résztvett dr. Teglás Károly földmívelésügyi miniszteri tanácsos, az elpusztult vidék építési akciójának vezetője is.

A főispán hosszabb beszédben tájékoztatta a végrehajtó-bizottság szép számban egybegyűlt tagjait a teendőkről, melyek reájuk várnak. Szá-

azt, amit az egész társadalom óhajtott megvalósítani.

Hála és elismerés illesse e munkáért a bizottságot, annak minden tagjait, de különösen a bizottság nagy érdemeit szerzett ügyvezető-elnökét, Draskóczy Lajos kollégiumi rektort, aki átérzve Szinyei Merse István öméltségének, a központi bizottság elnökének ismételtlen kifejezésre juttatott nemes törekvéseit, oly irányt adott a bizottság működésének, hogy példaképpen állíthatom azt oda az egész országnak.

Hálás elismeréssel kell megemlékezni a nemeslelkű hölgybizottságról is, amelynek tagjai szintén szívesek voltak a segélyre jelentkezteteket felkeresni, viszonyaikról személyesen meggyőződni, őket megvizsgálni, s ezáltal nemcsak nemes cselekedetet végeztek, hanem nagyban hozzájárultak az adatok helyes összeállításához és így a bizottság lelkiismeretes működését lényegesen elősegítették.

Talán nem lesz érdektelen, ha közlöm, hogy államsegélyt ezidőszertint 588 család kap s hogy a kifizetett napi segély összege 86262 korona. Egy családra tehát átlag napi 147 kor. esik. Havonként a városi pénztár átlag 26,000 koronát fizet ki segélyre.

mot adott az eddig történekről, melyeket olvasóink lapunk hasábjairól jól ismernek.

A helyi bizottságok teendőit körvonalozza, azoknak tevékenységétől vár sok hasznosat. A segítő akcióhoz szükséges s a társadalomtól várható pénzsegélyek előteremtését úgy látja legjobban biztosítottaknak, ha gyűjtőveket nem bocsátunk ki, mert bízik közönségünkben, s megvan győződve arról, hogy közönségünk hazafias áldozatkészégének tanújelét önként fogja szolgáltatni és sietve fog sietni a sokat szenvedett vidék lakosságának segítőkezetet nyújtani. — Megemlékezik a dr. Berzeviczy Albert, dr. Fischer-Colbrie püspök és dr. Siposs A. Gyula segítőakciójának eddigi eredményeiről, amiről lapunk más helyén számolunk be. Majd bejelenti, hogy a védnöki tisztet eddig báró Ghillány Imre és dr. Fischer-Colbrie Ágost fogadták el.

Az értekezleten szót emelt Schmidt Gyula dr., ki a pénzgyűjtés módzatairól beszélt és Gerbery Sándor eperjesi gör. kath. lelkész, c. kano-nok, aki gyönyörű beszédben köszönte meg a ruthén nép nevében Szinyei Merse István fáradságot nem ismerő önfeláldozó tevékenységét, melyre Isten áldását kérte.

Újabbán következő adományok érkeztek be a főispánhoz:

Özv. Döry Vilmosné adománya 100 kor., dr. Lipták Pálné adománya 30 kor., Guillaume Árpád ezredes neje 250 kor., Schultesz Ágost adománya 200 kor., Péchy Elek adománya 50 kor., Kassai gyorssegítő akció védnöke, dr. Fischer-Colbrie Ágost püspök útján 3000 kor.

Ehelyütt említjük meg, hogy a kormány részéről már teljes erejével megindult a segítő akció, mely elsősorban az orosz betörés folytán elpusztult lakóházak és gazdasági épületek mielőbbi újjáépítését célozza.

A földmívelésügyi miniszter kiküldötte e célból megyénkbe dr. Teglás Károly miniszteri tanácsost, aki bejárta az elpusztított vidéket, hogy személyes tapasztalatai útján tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Megnyugvással látjuk, hogy az új élet visszatérte az elpusztított vidéken a kormány, a társadalom és a hadsegélyző együttes munkájának eredményeképen mihamar biztosítva lesz.

Beszállásolás.

Szinte leküzdhetlen feladat elé állított ben-nüneket az átvonuló katonák beszállásolása, különösen akkor, midőn a harcintér Eperjeshez közelebb helyeződött át, s ez annál is inkább súlyos teherként nehezedett e városra, mert a kaszárnnyákban az ittmaradt pótalakulatok voltak elhelyezve, s így az egész átvonuló katonaságot középületekben és magán-házakban kellett beszállásolni.

A tömeges beszállásolás következtében a tanintézetekben, amelyeket szintén kénytelen voltam beszállásolási célokra igénybe venni, hosszabb ideig szünetelt a tanítás.

1914. december 31-ikéig Eperjesen 1319 tiszt, 10,879 legénységi állományú egyén, 114 soffőr, 32 ápolónő, 2 ujságíró, 5311 ló, 788 szekér, 22 iroda, 17 konyha, 13 tiszt-étkező részére adtunk szállást és 30 helyiséget bocsájtottunk katonai őrsegeknek rendelkezésére.

Már ez összeállítás is bizonyítja a beszállásolás nehézségeit, de még súlyosabbá tette ezt az, hogy igen sokszor a napnak és éjnek minden órájában egy negyedóra alatt kellett egy egész ezredet elhelyezni.

Az összeállításban nem szerepel azoknak a

Jön!

AZ

ÖRDÖG.

Jön!

EPERJESI BANKEGYLET

AZ OSZTRÁK-MAGYAR BANK MELLÉKHELYE.

... Elfogadunk ...
előnyös kamatoztatás mellett

BETÉTEKET

takarékkönyvre és folyószámlára, melyek mint szabad betétek, a moratorium tartama alatt minden felmondás nélkül lesznek visszafizetve.

:: Veszünk előnyös árban ::

márka, dollár, rubel

bankjegy és aranypénzt, nemkülönben egyéb külföldi pénzeket.

A legutóbb kibocsátott 6%-os magyar hadikölcsönkötvények és egyéb, tőzsdén jegyzett s vidéki értékpapírok vételét s eladását előnyös feltételek mellett eszközöljük.

HIREK.

Dr. Holénia Gyulát

Ő Felsője a katonai érdemkereszt szalagján viselhető Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki az ellenséggel szemben tanúsított kiváló szolgálatait elismerésül. Ha valaha volt kitüntetés, mely egy egész társadalom osztatlan öröme között került nyilvánosságra, úgy bizonyosan Holénia Gyula dr. városi tisztifőorvos, vm. tb. főorvos, az eperjesi Vöröskereszt-kórház orvosfőnökének kitüntetése ez, mellyel a király honorálni kívánta a kitüntetett főorvosnak a háború kitörése óta tanúsított emberfeletti munkásságát, mellyel az igazságunkért, hazánkért, jövőnkért küzdő hőseink szenvedéseit enyhítette, s az életnek, a köznek, családjuknak őket visszaadta. De elismerése a kitüntetés annak a nagy emberbaráti tevékenységnek is, melyet dr. Holénia Gyula tíz

száma, akik az én közreműködésem igénybevétele nélkül, önkényesen szállásolták be magukat, pedig ezeknek a száma is több ezerre megy s nincsenek benne azok a százakra menő lovak és szekerek, amelyek a köztereken s vásártéren üttök tanyát. Az itt működött parancsnokságok közül megemlítem a 2. Arme-Etappen-Kommandót, a III. Korpskommandót, a III. Korps-Trainkommandót, a IX. Korps-Trainkommandót s a VII. Korps-Train-Gruppekommandót.

Itt kell megemlítenem azt is, hogy Eperjesen talált ideiglenes otthont az a több ezer menekülő osztrák állampolgár is, akiket a harc-téri helyzet otthonuk elhagyására kényszerített, s akiknek elhelyezéséről szintén nekünk kellett gondoskodni.

Ezek közül a tisztviselők az osztrák kormány által kijelölt ideiglenes székhelyre mentek, a vagyontalan menekülteket pedig a magyar kormány intézkedésére Ungarisch-Hradischba szállítottuk.

A beszállásolás következtében esetenként nagy anyagi károkat is szenvedtek a szállásadók, mert egyes csapattestek s különösen a cseh katonák nemcsak a rendelkezésükre bocsájtott szállást nem kimélték, hanem önkényesen rekviráltak olyan dolgokat, amelyekhez joguk nem volt.

Ezekről a károkról jegyzőkönyvet vettem föl, s amikor a kár-elkövetőjét sikerült kinyomozni, azonnal fölterjesztettem az illetékes pa-

évi főorvosi szolgálata idején minden téren tanúsított.

Az ő igazán páratlanul álló nagy munkabírása, készsége, tudása és gyakorlata küzdhetett le csak azt a nagy munkát, mely egyébként is, de főleg a háború kitörése óta vállaira nehezedik. S e rendkívüli nagy munka leküzdésében bizonyosan nagy könnyítő, segítő társra talált az ő nemes szívében, abban a jóságos együttérző nagy szívből, mely betegének szenvedéseit, baját magáévá teszi s a mely megkettőzi munkaerejét, mely csodae-erőt kölcsönöz orvosi műszerének.

Az a jóságos nagy szív nemcsak az orvosban, orvosi ténykedésben nyilvánul meg, hanem az emberben, az embernek minden irányú ténykedésében, cselekvésében.

Nyílt, őszinte, közvetlen modora egészíti ki jóságos szívét, az a modor, mely a vele való érintkezést mindenkinek megkönnyíti, amely mindenkit az első percben leköt, amely a tartózkodót is a legközvetlenebb emberré változtatja.

Állandóan vidám kedélye, melyet fáradságos, izgalmas munkája közepette sem veszít el, az a varázserő, mely betegeit hozzáköti, mely betegeinek szenvedéseit megkönnyíti, mely betegeit felerészben gyógyítja, nem kis részben titka annak a nagy szeretetnek, mellyel társadalmunk minden rétege oly tüntetően, oly gyengén körülveszi.

Hatalmas egyéniség, akinek még sincsenek irigyei, akitől mégsem fél senki, de kit mégis mindenki szeret, tisztel, becsül.

Ennek legnagyobb bizonyítéka volt az a nagy, szinte tüntető öröm, mely városunk társadalmában kitüntetésé alkal-mával megnyilvánult.

Meg vagyunk győződve, hogy e nagy királyi elismerés nem szerzett neki akkora lelki örömet, mint polgártársai szeretetének megnyilvánulása, amely valósággal glóriája a kitüntetésnek. S lehetetlen, hogy ez a nagy szeretet ne adjon neki erőt további nehéz munkájában, melyet önzet-

rancsnoksághoz, a legtöbb esetben azonban a tettesek kinyomozhatók nem voltak s ilyen esetben a kártérítési igény csak az 1912. évi LXVIII. t.-cz. 33. §-a alapján lesz érvényesíthető.

Sebesültek ápolása.

Nagy feladatot rótt a városra e háborúban megsebesült katonák életének megmentése s munkaképességének helyreállítása is. Amit Eperjes szab. kir. város társadalmá e téren fölmutatott, örök időknél át világitó példaként lebeghet ez utókor előtt arra, hogy miként kell a társadalomnak hazafias kötelességet teljesíteni.

Rövid néhány héttel a mozgósítás elrendelése után már készen volt az eperjesi Vöröskereszt-egylet semmiből teremtett, mintszerűen felszerelt 210-ágyas kórháza. — Az ápolónői teendőket Görgey Ernőné vezetése alatt az eperjesi hölgyek voltak szívesek elvállalni.

Azt az önmegtartózkodó áldozatkészéget, amelyet e nemeslelkű hölgyek s különösen Görgey Ernőné, az igazi honleányok e mintaképe, a betegek ápolása körül kifejtett, csak azok a katonák tudnák igazán értékelni és meghálálni, akiket az életnek megmentettek s akiknek szenvedéseit odaadó, gyöngéd ápolással enyhítették.

A Vöröskereszt-kórházon kívül a városi kórházban 80 ágy, a katonai tartalékkórházban 984 ágy, a Tanítók Házában 24 ágy, összesen tehát 1298 ágy állott Eperjesen a sebesült katonák rendelkezésére.

lenül mindnyájunk érdekeiért, sokszor a maga érdekével szemben is oly lankadatlan erővel végez. A szeretet ezen megnyilvánulása vetekedik a királyi kitüntetéssel.

A kis kőműves és a nagy hentes.

— 1915. —

Te szegény, kis, jó, bolond kőműves,
Ki, amit építesz, menten le is bontod:
Szeretnéd megölni a véreskezű
Nagy henteset, a nálad is nagyobb bolondot?
Nos, vagy bontsd le a Vaihallát,
Vagy homlokára véssed figyelmeztetőn,
Hogy «Odin isten többé nem e várban
Ssekel, hanem a szép, kies Lipótmezőn».

Te szegény, kis, jó, bolond kőműves,
Te — Ember,
Te véreskezű óriás hentes,
Te — Háború!

Hódinka Tivadar.

Hadikölcsön-jegyzés Sárosban.

Sárosvármegye területén a hozzánk beérkezett jelentések szerint, kimutathatólag 3.130,000 koronát jegyeztek

a II-ik hadikölcsönre. És pedig:

Eperjesi Bankegylet	1.510,000 K.
Eperjesi Takarékpénztár	1.095,000 »
Sárosvármegyei Takarékpénztár	405,000 »
M. kir. adóhivatal	75,000 »
M. kir. postahivatal	32,000 »
Eperjesi Ipari Hitelszövetkezet	23,000 »
Összesen	3.130,000 K.

A kimutatásban az Eperjesi Bankegylet vezet másfél millió koronával. Ezt követi kiváló régi intézetünk, az Eperjesi Takarékpénztár, mellynél szintén egy millió koronán felüli összeget jegyeztek. Ha hozzávesszük még a többi jegyzőhelyek eredményeit csak hozzávetőleges számítással, alig csalódunk, ha azt mondjuk, hogy a jegyzés megközelíti az öt millió koronát. A háború idején amúgy is rendkívül sokat szenvedett Sárosvármegye közönsége igazán példáját adta a hazafias áldozatkészégetnek.

Ezekon kívül a járványos betegségekben szenvedő katonák részére berendezte a katonaság a városi barakot 400 ágygal és épített egy 1000-ágyas barak-kórházat a harctérről jövő katonák megfigyelésére.

A kórházakban, nem számítva a járvány-kórház és megfigyelő-kórház személyzetét, 5 katonai és 6 polgári orvos látta el az orvosi szolgálatot, akikre egyenként 117 beteg jutott. Már maga ez a szám is meggyőzőhet arról, hogy az orvosoknak mily óriási munkát kellett végezni s ha megemlítem, hogy a nehezebb műtéteket valamennyi kórházban városunk érdemes főorvosa, Holénia Gyula dr. végezte, lehetetlen, hogy az ő szinte emberfölötti munkájáért az elismerés szava a legteljesebb mértékben meg ne nyilatkozzék.

Talán nem érdektelen, ha megemlítem, hogy 1914. évi december 31-ikéig:

a Vöröskereszt-kórházban	1,161
a városi "	386
a katonai tartalék "	10,708
a katonai járvány "	3,700
a megfigyelő "	3,122
összesen tehát	19,077

beteg volt.

Járvány. Közegészségügy.

A harctérről érkezett sebesült és beteg katonák közül — sajnos — igen sokan estek fertőző betegségbe, amelyek közül legpusztítóbb a kolera volt.

A járvány egész tartama alatt kolerabeteg

Kitüntetés.

akadémiai m.-ta-
térén másodízber
Lengyelországba
levelet, az Uzsok k
előtt tanúsított k
elismerést, «signu

Lelkészsava

akadémia ezidén v
Gyulát (batizfalv
(kakaslomnici ad
biczi s.-lelkész), T
(nyiregyházi s.-le
tánt (kecskeméti
lelkészekké avatr
a tiszai ev. egyhá
Nyiregyházán.

Hálaadó is

izr. templomban
adó istentisztelet
elénekzése után
szárnyalású haza
adott a Mindenh
mekért, melyeket
ségünk a túlerő
arra kérte az Ege
gassa igazságos
lemre vezesse ser

Eljegyzés.

eljegyezte Berndt
ezred főhadnagya

Holénia vad

Holénia Gyula vá
renddel történt kit
a Gellért éttermébe
a jelenvolt hölgye
cióban részesített
akit Faragó Józse
Béla praelatus-plé
kereszt-kórház ne
velt orvosfőnököt.
a polgármestert, S
a polgármestert é
voltak száma jóva

Élt 20 évét

bája és szépsége
vérétől megittasod
irgalmatlan vagy

volt 342, akik kö
szenedett 274,
tifuszban volt 66

A fertőző bete
körében való elte
megtettem és a
alkalmazásával si
szorítani a polg
(17, akik közül r

Hálásan emlé
nagy körültekinté
káról, amelyet S
tisztifőorvossal eg
kapitánynak e tere
példaképpül szolgál

A kolera elle
tényező volt az ol
végzett Csatory Á
működésével.

Az oltóanyagot
temi magántanár
katonai laborator
oltottak körülbelü

A fertőző bet
városi barakkok
letet s ott temette
a polgári egyene

Egyébként ör
háború tartama a
nyok — dacára a
tonai vonulások
tása szinte elkerül

Kitüntetés. Dr. *Sztehlo* Zoltán ügyvéd, jogakadémiai m.-tanár, honvédtüzérhadnagy, a harc-téren másodízben részesült kitüntetésben. Orosz-Lengyelországban hadtestparancsnoki dicséző oklevelet, az Uzsok körüli harctéren pedig az «ellenség előtt tanúsított kitünő magatartásáért» legfelsőbb elismerést, «signum laudis»-t kapott.

Lelkészavatás. Az eperjesi ev. teológiai akadémia ezidén végzett növendékei közül *Dzúrik Gyulát* (batizfalvai s.-lelkész), *Farkas Győzöt* (kakaslomnici adminisztrátor), *Hönsch Miklóst* (leibiczi s.-lelkész), *Hajdu Gyulát* és *Szelessán Jánost* (nyiregyházi s.-lelkész), továbbá *Tavassy Zoltánt* (kecskeméti s.-lelkész) június 27-ikén fogják lelkészekké avatni. Az avatást *Geduly Henrik*, a tiszai ev. egyházkerület püspöke fogja végezni Nyiregyházán.

Hálaadó istentisztelet. A helybeli orth. izr. templomban csütörtök délelőtt a hívek hálaadó istentiszteletre gyűltek össze. A zsoltárok eléneklése után Fischer Bernát főrabbi magas szárnyalású hazafias beszédet tartott és hálát adott a Mindenhatónak az emberfeletti győzelmekért, melyeket vitéz hadseregünk és dicső szövetségünk a túlerőben levő ellenségen aratott, és arra kérte az Egek urát, hogy továbbra is támogassa igazságos ügyünket és végleges győzelemre vezesse seregeinket.

Eljegyzés. *Flachbart* Jennit május 28-ikán eljegyezte *Berndt* Richárd, a 21-ik tábori ágyúszred főhadnagya.

Holénia vacsora. Városunk közönsége, dr. Holénia Gyula városi főorvosnak Ferenc József-renddel történt kitüntetése alkalmából, jún. 10-ikén a Gellért éttermében társasvacsorára gyűlt, amelyen a jelenvolt hölgyek és urak rendkívül lelkes ovációban részesítették a közszertekben álló férfiút, akit Faragó József polgármester és Zaborovszky Béla praelatus plébános éltettek. — A Vöröskereszt-kórház nevében Zólyomi éltette a közkedvelt orvosfőnököt. Sztankay László a hölgyeket és a polgármestert, Szabó Elemér kir. tanfelügyelő a polgármestert éltették. A társasvacsorán jelen voltak száma jóval meghaladta a 150-et.

Élt 20 évet. A tavasz minden ígérete, bübája és szépsége szállt sírba Teveled. A hősök véretil megittasodott telhetetlen Halál kinyújtotta irgalmatlan vagy tán irgalmas csontkezét a Te

üde és fiatal életed után és Te — elmentél vele. Itthagytad a csalóka napfényt, a fájdalmat, a könnyeket és csalódásokat — fehér, tiszta lelked immár fölzsabadultan minden földi nyomorúságtól — ujjongva csapong. A jobbik rész a Tiéd. De mi, mi lesz velünk? Sokat szenvedett édesanyád reménye, öröme, barátainak derűs jópajtása voltál. Szeretett mindenki. Édesanyád! Hány anya sír most vele, fájdalmában hány anyai szív osztozik! És hány anya volna boldog, ha virágos sírhant alatt, közel magához tudná elvesztett kedvesét! Nemcsak a Te lelked van itt vele, de az a virágözveze hant, az az oázis, hova az élet fájdalma elől mindenkor menekülhet, míg száz és száz más anya képzelete nyugtalanul és hiába keresi azt a helyet, hol fájdalom és könnyei megpihenhetnek! Rövid napsugaras tavasz volt élted, a nyár tiikkasztó heve, az őszi szél fájdalom sívítása, a tél fagyos lehelle nem érintette még szívedet; halálad nem szabad hogy fájjon nekünk, nekünk, kik, szegények, még itt vagyunk. (g—s.)

„Alulirottak — úgy a maguk, valamint a nagyszámú rokonság nevében is — mély szomorúsággal, de a jó Isten szent akarataiban való megnyugvással jelentik, hogy a legjobb gyermek, testvér, hűgocsi a és unokatestvér *Chanáth* Marcsika életének 20-ik évében, hosszas, de türelmes szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos fölvétele után, folyó hó 5-ikén hajnali 1 órakor tiszta fehér lelkét csöndesen visszaadta Alkotójának. A drága halott hűlt tetemét június hó 7-ikén d. u. 4 órakor fogjuk az Alsó-körút 36. számú gyászaházból a gör. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent-miseáldozat folyó hó 8-ikán d. e. 9 órakor fog a helybeli gör. kath. székes-egyházban a Mindenhatónak bemutatni. Eperjes, 1915. június hó 5-ikén. Pihenj csöndesen! Szeretettünk virraszt drága poraid felett! Özv. Chanáth Szilárdné Kovaliczky Gabriella, édesanyja. Zénó, Dénes, testvérei. Kovaliczky Emilia férj. Chanáth Miklósné, nagynénje — és gyermekei: Annus, Zseni, Oreszt, Pali. Kovaliczky Zénó, Kovaliczky Pál, Chanáth Miklós, nagybátyjai.“

Teljes lakásberendezések *Gottlieb* Leo Butor Ipar Vállalatánál, Eperjes, Fő-utca 22. sz. Telefon 152.

A Vöröskereszt értekezlete. A Vöröskereszt eperjesi fiókjának intéző-bizottsága f. hó 5-ikén szombaton d. u. 5 órakor értekezletet tartott, amelynek tárgya volt beszámolás a kórház május havi állapotáról. *Tahy* József alispán, elnök, megnyitójában kiterjeszkedett a kórház működésének minden ágára és örömmel állapította meg, hogy az ügyek minden téren kedvezően és rendben folynak, de rámutatott arra is, hogy a mai drágasági viszonyok szükségessé tették bizonyos szempontok figyelembe vételét az élelmezés lebonyolításában. *Holénia* Gyula főorvos, a főnöknő és az ápolók buzgó tevékenységének megemlézése után amaz intézkedéséről számolt be, hogy a Vöröskereszt-kórházhoz csatolta a városi kórház 40 ágát és itt helyezi el a súlyosabb betegeket. A Vöröskereszt-kórház betegeinek létszáma az értekezlet napján 174 volt, valamennyien sebesültek. *Schönwiesner* Jánosné lendületes szavakban tett jelentést a kórház fehérmű- és kötszer-osztályának működéséről, a beérkezett adományokról, de felhívta az intézőbizottság figyelmét arra is, hogy a fehérművek bizony a tíz hónapi használat után foszlásnak indulnak és így a fehérművekben újabb adományokra van szükség. *Vogel* Béla pénztáros a május havi kiadásokról számolt be a következőkben. Kiadatott élelmezésre 10,463.60 K, gyógy- és kötszerekre 1096.10 K, orvosi tiszteldíjra és fizetésekre 1300.60 K, fűtésre és világításra 521.05 K., mosás, katonai irodai szerek, költség és javítás 1129.14 K. Összesen 14,510.49 kor., amely összeg azonban még nem végleges, amennyiben még néhány szállító cég számláit nem nyújtotta be, s így azokat nem lehetett kifizetni. Adományokból befolyt május hóban készpénzben 1173.22 kor., tagsági díjakból 314 kor. A bizottság az összes jelentéseket elismeréssel és hálás köszönettel vette tudomásul.

Adományok a vakoknak. A Vakok Eperjesi Intézetéhez legújabbban a következő adományok érkeztek: *Meliórisz* Józseftől tíz zsák burgonya, dr. *Mikler* Károlytól két kalap, *Csataári* Jánostól 1 nadrág, 1 mellény, és özv. *Bodnár* Józsefnétől 2 korona. Az intézet igazgatósága az adakozóknak ezúton is kifejezi hálás köszönetét.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

volt 342, akik közül meghalt 100; vérhasban szenvedett 274, akik közül meghalt 34; has-tífuszban volt 66, akik közül meghalt 20.

A fertőző betegségeknek a polgári lakosság körében való elterjedése ellen minden lehetőt megtettem és a legerélyesebb rendszabályok alkalmazásával sikerült is a lehető minimumra szorítani a polgári megbetegedések számát. (17, akik közül meghalt 11.)

Hálásan emlékezem meg e helyen arról a nagy körültekintéssel végzett eredményes munkáról, amelyet *Saly* Győző rendőrkapitány a tiszt főorvossal egyetértve kifejtett. — A rendőrkapitánynak e téren kifejtett erélyes intézkedései példaképpül szolgálhatnak más városoknak.

A kolera elleni védekezésnél igen fontos tényező volt az oltás is, amelyet a tiszt főorvos végzett *Csatáry* Ágost dr. egyetemi tanár közreműködésével.

Az oltóanyagot *Raubitschek* Hugó dr. egyetemi magántanár, az akkor Eperjesen volt katonai laboratórium vezetője szolgáltatta. Beoltottak körülbelül 8000 embert.

A fertőző betegségben elhaltak részére a városi barakkok mögött jelöltem ki egy területet s ott temették el úgy a katonákat, mint a polgári egyéneket.

Egyébként örömmel jelenthetem, hogy a háború tartama alatt a közegészségügyi viszonyok — dacára annak, hogy a folytonos katonai vonulások miatt a köztisztaság fentartása szinte elkerülhetetlen nehézségekbe ütköz-

ött — a rendes évi átlagnál sokkal jobbak voltak, amit a lakosság körültekintő gondosságának tulajdonítok.

Közélelmezés.

A közélelmezés, fűtés és világítás zavartalan biztosítása is egyike volt a legnehezebb feladatoknak, annál is inkább, mert a vasutak sokszor heteken át nem szállítottak polgári árút.

Kettős irányú tevékenységet kellett e téren kifejtenünk, egyfelől biztosítani a szükséges élelmicikkeket, fűtési és világítási anyagokat, másfelől megakadályozni, hogy lelkiismeretlen üzérek a háború által teremtett kényszerhelyzetet kihasználják.

Az első célt szolgálta az az intézkedésem, hogy még a múlt év szeptember havában átvettem a Nagysárosi Múmalomtól 1500 q finom lisztet s azt beraktároztam, számítva arra, hogy lesz idő, amikor a lakosság liszt-szükségleteit másként, mint egy ilyen tartalékkészlet felhasználásával nem fogjuk tudni kielégíteni. És sajnos, ez igen gyorsan bekövetkezett, mert midőn december hónapban a kereskedők nagyrésze is elutazott, ha a városi raktárban nem lett volna liszt, kenyér nélkül maradt volna a város. És hogy most is nálunk az ellátás talán jobb, mint bármely más városban, az szintén e lisztkészlet idejekorán történt beszerzésének következménye.

Ezenkívül rendeltem 1200 q cukrot, továbbá élesztőt, 800 q petróleumot és 6000 q kőszenet.

Ezáltal e cikkek árának a normális határok között maradását biztosítottam.

A város részére rendelt közszükségleti cikkek szétosztásánál különösen fontos szolgáltatásokat végzett *Lágyassy* Sándor irodatiszt, akinek ügybuzgó munkássága teljes megelégedésemet vívta ki.

Sajnos, a tüzelőanyag hiánya ennek dacára is nagy volt, mert a levágott fát nem lehetett befuvarozni az erdőből.

Megkísértem ugyan a katonai fogatokkal való fuvarozást is, de azok nagyobb kárt tettek az erdőben, mint hasznot.

Már most foglalkozom azzal a kérdéssel, hogy miként tudnám biztosítani a jövő évi tüzelőanyag-szükségletet s az eddigi tárgyalások sikerrel biztatnak.

Tisztelettel kérem, méltóztassék az utólagos jóváhagyást megadni mindazon intézkedéseimhez, amelyeket a közfogyasztási cikkek érdekében eddig tettem és felhatalmazást arra, hogy legjobb belátásom szerint ezentúl is megtegyem.

Ez év tavaszán bekövetkezett az ország gabona- és tengerikészletének zár alá vétele és mert Eperjesen sem gabona-, sem tengerikészlet nem volt, *Ghillány* Imre báró, földmívelésügyi miniszter úr öngyméltóságához fordultam a város közlelmezésére szükséges gabonamennyiség biztosítása érdekében s arról a szeretetteljes gondoskodásról, amelyet öngyméltósága országos gondjai között is Eperjes város iránt mutat, csak a legmélyebb hálával

Hadikölcsönjegyzések Eperjesen. Az Eperjesi Bankegylet-nél június 7-ikéig még a következő jegyzések eszközöltettek a II. hadikölcsönre: Feldmann Adolf újabbi 20,000, összesen 24,000; Eperjes sz. kir. város gyámpéztára újabbi 16,500, összesen 31,500; Sitányi Lajos 10,000, Fränkel Ignác Ásgut 10,000, a kelem-béri körjegyzőség kisczadái Glattstein Simon jegyző útján 20,000; Rosenblatt Emánuel újabbi 5000, összesen 15,000; az alsóbesi körjegyzőségéből Steffkó Nándor jegyző útján újabbi 11,950, összesen 34,850; a héthársvidéki kisczadák a Héthársi Takarékpénztár útján újabbi 5250, összesen 49,600; a turinai körjegyzőség kisczadái Davidovics Manó jegyző útján 6000, az opálbányai kisczadák a m. kir. bányahivatal útján 3600, Fränkel Samu Lapos 6000, özv. Heid Alajosné Baja 5000, Grieger Tivadar a Belvárosi Ápolda részére 4000, Faragó József polgármester a városi szegényalap részére 3600, Rosenberg Márta 3000, Hazslin György Somosújfalú 2200, Edelmann Márk Pécsújfalú 2000, Juricsék János Németsóvár 2000, Weisz Mór és fia 2000, Schumann Szerén 2000, N. N. 2000, Eperjesi izr. orth. Nőegylet 1500, dr. Kakúsz Béláné 2500, Kakúsz Irma 1000, Przbislavsky Ferenc százados 1000, Kakúsz Dalma 300, Grünstein Izidor Sárosbogyány 1500, N. N. 1400, dr. Rosenberg Teofilné 1000, Rosenberg Gyula 100, Fischer Bernát főrabbi 1000, Neumann Fülöp Tapolybeszterce 1000, Engel Mórné 1000, Ledvák András Berzevice 1050, Landszmann Márkus 1000, Saly Dezső 1000, Guttman Miksa 1000, Gydon Kálmán 1000, Sárosvármegyei Közművelődési Egyesület 1000, Schwarcz Dávid Kapi 1000, Wohl Henrik Tapolyhanusfalva 1000, Seidl Sándor Pozsony 1000, Szemán István Kapi 1000, Manyó János Kapi 1000, Silber Jakab Kapi 800, Kapi izraelita fiókhittközség 300 és több kisebb jegyzés. Végeredményében jegyeztetett az intézetnél 702 tételben 1,501.750 korona, mely összeg felülmulja a kétszeresét annak, mely az első hadikölcsönre jegyeztetett.

Az Eperjesi Takarékpénztárnál jún. 4—11-ik napjaiban a következő jegyzések történtek: Magyarjakabfalva község volt úrbéresei Magyarjakabfalva 15,000 kor., Faragó József, Eperjes

város polgármestere Eperjes 14,000, Br. Uslár-Gleichen Ottó Deméte 10,000, Kompanyik István Boroszló 8000, Kún Sándor Eperjes újabbi jegyzés 5000 (összesen 10,000), Fried Simon Eperjes újabbi jegyzés 5000 (összesen 25,000), Klein Béláné Eperjes, Schwarcz Ede Eperjes, Schwarcz Edéné Eperjes 5000—5000, Zsipai György 4800, Eperjesi belvárosi ápolda, dr. Duschnitz Soma Eperjes 4000—4000, Minar Jánosné Tapolyhermány 3000, Krischer Margit Héthárs 2500, özv. Hollenkay Istvánné Aranyida 2400, Adamkó Zsófia Kisszeben, Potas József Eperjes, özv. Maurer Lajosné Eperjes 2000—2000, Midlyár János 1700, Gerbery Sándor és neje Eperjes újabbi jegyzés 1500 (összesen 3000), Ravasz Mihály Eperjes 1500, Eperjes-felkültvárosi ápolda, Mathia Mária Megye, Kusnyir András Kissáros 1200—1200, Vasek Krisztina Eperjes, Schwarcz Nándor Eperjes, Madzik Mária Szinye 1000—1000, Eperjesi Szt. Ferencrendi zárda újabbi jegyzés 1000 (összesen 6000), özv. Tóth Viktorné Eperjes, Grúsz Anna Eperjes, Übersax János Krivány, Ondik Jánosné Tapolyhermány, Florek Anna Németsóvár, Szén Jánosné Frics, Ringer Katalin Sóbánya, Drutarovszky András Deméte 1000—1000, Wohl Henrik Tapolyhanusfalva újabbi jegyzés 1000 (összesen 1200) kor. Ezenkívül 34 tétel 1000 koronán alul. Az összjegyzés eredménye 536 tételben 1,104,500 korona névértékben.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár-nál a hadikölcsönjegyzések összeredménye 405.100 kor. Nagyobb összegeket jegyezték a következők: Sárosvármegyei Takarékpénztár r.-t. 50,000, özv. Holländer M.-né 12,250, dr. B. L. 10,000, Sitányi Béla 10,000, özv. Elasz M.-né 10,000, S. S. 10,000, Lorincsik György Sárosófalú 8000, Eperjes szab. kir. város gyámpéztára 7000, Ágoston Károly 6300, dr. Ferbstein Márk 6000, Grossmann Ignác 6000, Meliőrisz Ilka 6000, Gellért Lajos 5000, Kassay István 5000, Sárossy István 5000, Müller Pinkász 5000, Ferencz András Sárosófalú 5000, Priscsik György L. Kecerkosztolány 4700, Sáfrán Manó 4600, Ferderber Izsó 4500, Hertzka Simon 4500, Kerületi Munkásbiztosító Pénztár 4400, Priscsik János L. 4100, Szutórisz Frigyes 4000, idb. Meliőrisz Kálmán

3600, Dubinszky István Kecerkosztolány 3100, Majher János Harapkó 3500, S. Z. A. 3000, G. G. 3000, Klein Jenő 3000, Goldberger Dániel 3000, Szántó Lajos 3000, Gerő Mihály 3000, Angolkisasszonyok Sancta Maria Intézete 3000, Kath. Alumneum 3000, Elefánt Ferenc 3000, Spira Miksa 3000, Mihók János Zsebefalva 3000, Tais Jánosné Sárosófalú 2500, özv. Lorincsik Andrásné Sárosófalú 2200, özv. S. G.-né 2200, Palencsár János Tarcaszentpéter 2050, br. Ghillány László 2000, Herz Ilka 2000, Herz Lajos, Ferenc, Ottó és Margit 2000, Brauner Gyula 2000, Ambrózy Béla 2000, Adler Mór 2000, Klein I. Gyula 2000, Schlenger Lipót 2000, Fuchs Márk 2000, Engländer Anna 2000, Gärtner Ignác 2000, Tydor Lipót 2000, Bárkány Leó 2000, Tomanek József 2000, Lukovich Aladár 2000, Semsey Ottó 2000, Kocserha Mihály Felsőábrány 2000, idb. Lorincsik János Sárosófalú 2000, Tkacsik Jánosné és Ferenc Singlér 2000, Csuhran Bodog Siroka 2000, özv. Zubricki Györgyné Siroka 2000, Benyó András Truchan Turina 2000, ifj. Gazdacskó István Vörösvágás 2000, Stofkó Zwiskó János Siroka 2000, Kundrik Józsefné Szinyelipóc 1700, Vargovcsik István Szentmihályfalva 1500, Jencsurák János Vörösvágás 1400, özv. Venetiáner M.-né 1600, A. D. 1400, Kris János Ábrány 1500, Truchan János Modrafalva 1200, Ilyenin Jánosné Modrafalva 1200, Szmolkó Józsefné Siroka 1400, idb. Dzvonnyák János Ábrány 1200, Bernát Ferenc Szinyelipóc 1200, Slezák Jánosné Szinyelipóc 1200, Szvat János Turina 1200, Hovanyecz Mihály Terjékfalva 1200, özv. Velyiki Jánosné Vörösvágás 1200, Klein Izrael 1000, Guttman Mór 1000, Ungar Ilona 1000, Weingarten Márk 1000, Horovitz Miksáné 1000, Altmann Lenke 1000, Rubin Emánuel 1000, Wohl Izidor 1000, Goldberger Samu 1000, Valkovszky Zsuzsanna 1000, Pálesch Árpádné 1000, B. S. 1000, özv. Horváth Erzsébet 1000, Rubin Hermann 1000, Hartmann Gyula 1000, Gottlieb Salamon 1000, K. K.-né 1000, Rosenberg Jakab 1000, Papp Ferenc 1000, Hirka András Olejár Ábrány 1000, Szemancsik István Ábrány 1000, Hirka János Ábrány 1000, Hirka György Ábrány 1000, Baran Mária Ábrány 1000, Andrascsik Ferenc Frics 1000, Janiga

tudok megemlékezni s boldognak mondom Eperjest, hogy e súlyos időkben Ghillány Imre báró e város országgyűlési képviselője, aki a megpróbáltatás nehéz napjaiban az aggódó szeretet figyelmével gondolt mindig e városra és segítőkése mindenüvé eljutott, ahol arra szükség volt.

Az árak szabályozásánál a rendőrkapitány-nal egyetértően a legnagyobb szigorral jártunk ugyan el s ha ennek dacára is voltak visszaélések, ennek főleg az az oka, mert a közönség vonakodott az egyes eseteket bejelenteni, ami nélkül a törvény szigorát alkalmazni lehetetlen volt.

Általában azonban az eperjesi kereskedőkről — tudva azt, hogy más városokban mi történt — elismeréssel kell nyilatkoznom, mert tőlük telhetően mindent elkövettek, hogy a közönség mérsékelt áron juthasson a főbb fogyasztási cikkekhez és ha mégis volnának olyan közmelegvetésre méltó kivételek — amiről hangsúlyozom, hivatalos tudomásom nincs — akik kizsákmányolták a pillanatnyi kényszerhelyzetet akkor, midőn az egész nemzet életét és vagyonát áldozta a haza oltárára, én hiszem, hogy Eperjes szab. kir. város hazafias társadalmá meg fogja találni a módot arra, hogy miként kell megbüntetni a háborúnak ez undok hiénáit.

Ellenséges betörések.

Különösen sok gondot adott a közlélmézés azokban a nehéz napokban, amikor a harctér Sárosvármegye, illetve Eperjes közelébe helyeződ-

dött át. Hála a Mindenhatónak, Eperjes elkerülte az ellenség pusztítását, amelyből — sajnos — a vármegyének bőven kijutott.

Először 1914. december elején tört be az ellenség Sárosba, amikor rövid néhány napi bártfai tartózkodás után, a limanovai győzelmünk hatása alatt kivonult, majd másodsor január végén s ettől kezdve egész május első napjáig uralta a vármegye északi részét.

Az ellenség első közeledésének hírére a lakosságnak vagyonosabb része s különösen a nők, tömegesen utaztak el Eperjesről, s dacára ismételt, megnyugtató célzó hirdetményeimnek, még a szegényebborsú lakoságon is erőt vett a menekülés láza, úgy hogy november 29-ikén már kénytelen voltam az ingyenes vasúti utazásra jogosító igazolványokat is kiadni.

A bizonytalanság e nehéz napjaiban a városi alkalmazottaknak is megadtam a felhatalmazást arra, hogy akik önként maradni nem akarnak, az általam megállapítandó napon elutazhatnak s útiköltségre — megtérítendő előlegképen — egyenként 50—100 kor.-t utaltam ki.

Tekintettel azonban arra, hogy ennek visszafizetését kívánni a mai nagy drágaság mellett nem lenne méltányos, indítványozom, hogy kiutaló rendelkezésemet jóváhagyva, méltóztassék kijelenteni, hogy a kiutalt összegeket vissza nem térítendő menekülési segélynek kívánja tekinteni.

Jelentem továbbá, hogy december hónapban városi étkezőt rendeztem be a faipariskolában, mert a városi alkalmazottak — családjaik és a

vendéglősök elmenekülése következtében — élelemhez nem juthattak. Az étkezőben egyszerű, de jó ebédet és vacsorát kaptunk.

Tisztelettel kérem, méltóztassék megengedni, hogy ez étkező költségeit a háztartási alapról kiutalhatassuk.

Összehasonlíthatatlanul nyugodtabban fogadta már a lakosság az ellenség második betörését, mert tudomásom szerint alig volt valaki, aki — dacára, hogy az ellenség 30—40 km.-re volt csak Eperjestől — elutazott volna.

Ezekben a nehéz napokban tanultuk meg különösen tisztelni és szeretni vármegyénk főispánját, Szinyei Merse István öméltségát. Amikor már mindenfelől tornyosultak fölöttünk a veszes fellegek, amikor már csaknem mindenki elveszítette bizalmát, az ő sziklaszilárd hitével úgy állott előttünk, mint egy félisten.

És dolgozott és fáradt annyit, amennyire embert képtelennek tartottunk.

Ha a mozgósítás első napjától fogva nem vette volna is ki részét minden munkából úgy, mint ahogy kivette; ha nem láttuk volna is kezében minden nagyjelentőségű mozgalmi zászlóját, mint ahogy ott láttuk; ha nem lelkesített volna is úgy bennünket mindig az odaadó kitartó munkára saját példaadásával, mint ahogy lángoló szava mindig új erőt öntött szívünkbe: akkor is hálát kellene adni a Mindenhatónak, hogy a nehéz napokban Szinyei Merse István kezébe volt letéve e vármegye és e város kormányzata.

□□□

János Harap ifj. Baloga Jánosné Kisfalva 1000, Hanza György Sárosófalú 1000, Kraved János 1000, Gazda István Siroka 1000, János Siroka Halcsák János Szinyelipóc 1000, Haskó György Vörösvágás 1000, Velyiki Lőrinc Borbá kívül volt mézes. Különös amellyel falus a jegyzésben, pénzüket azza az államnak.

Halálozás

megye volt p 6-ikán megha egész vármegye rétege képvisel. A család a g gyászjelentést a született patak tört szívvel, a nagyszámú rolszeretett férje, Géza, Sárosvá korában, hossgek átjatos fe 6-ikán az Úrb tetemei folyó kor a római k fognak az ep nyugalomra he ei Domine et h özv. Péchy Os Achilles, Baán Baán Lajosné sz né szül. Berthó Zsigmond, m Péchy Kázmé Baán László, B

Remenyik L iskolai tanárt s jún. 11-ikén, h elhunyt. Temet szerint, jún. 13- nyilvánuló által sújtott család f Neurohr Pé évében Osztóp 13-ikán d. u. n szertartás szerin

Az Eper

iskolája f. h gium díszterme ményét. Azon ál is, melyek az is az ellenség köz iskola hivatásán az az áldozat, kormány, de le az intézet kiváló ban meghozta a fennálló intézm emelkedése bizon állandóan izmos minden vonalon főbb és legfontos a zenének, mint a tárgynak tanítá

János Harapkó 1000, ifj. Baloga János 1000, ifj. Baloga Jánosné Kisvitéz 1000, ifj. Kollár Jánosné Kisvitéz 1000, Csulka Jánosné Modrafalva 1000, Tomcsik András Modrafalva 1000, Hanza Györgyné Modrafalva 1000, Soltész István Sárosófalva 1000, Skvarkó György Sárosófalva 1000, Kravec Andrásné Singlér 1000, Szmolkó János 1000, Angelovics Endréné Siroka 1000, Gazda Istvánné Siroka 1000, Szmorej György Siroka 1000, Hedri János Siroka 1000, Timkó János Siroka 1000, Dolyák János Siroka 1000, Halcsák János és neje Szinyelipóc 1000, Horvai János Szinyelipóc 1000, Kacsanak András Vörösvágás 1000, Mika György Vörösvágás 1000, Haskó György Vörösvágás 1000, Smajda Jánosné Vörösvágás 1000, Haskó Mihály Vörösvágás 1000, Velyiki Andrásné Vörösvágás 1000, Liska Lőrinc Borbála Vörösvágás 1000 kor. Ezekon kívül volt még számos ezer koronán aluli jegyzés. Különös említésre méltó azon buzgóság, amellyel falusi gazdáink tömegesen vettek részt a jegyzésben, örömmel hozván odahaza heverő pénzüket azzal, hogy «kölcson adni akarják azt az államnak.»

Halálozások. Nádasdi Baán Géza, Sárosvármegye volt pénztárosa, élete 70-ik évében június 6-ikán meghalt. Halála mély részvétet keltett az egész vármegye társadalmában, melynek minden rétege képviselve volt a megboldogult ravatalnál. A család a gyászbeszéd alkalmából a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. nádasdi Baán Gézáné született pataki Potoczky Emma fájdalomtól megtört szívvel, a saját és gyermekei, valamint a nagyszámú rokonság nevében jelenti, hogy forrón szeretett férje, a jó apa és rokon, nádasdi Baán Géza, Sárosvármegye volt főpénztárosa 70-éves korában, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után 1915. évi június hó 6-ikán az Úrban elhunyt. A kedves halott hült tetemei folyó hó 8-ikán, kedden délután 4 órakor a római katolikus egyház szertartása szerint fognak az eperjesi róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Requiem aeternam dona ei Domine et lux perpetua luceat ei! Baán Lajos, özv. Péchy Oszkárné szül. Baán Ilona, dr. Baán Achilles, Baán Emma, Baán Adrienne, gyermekei. Baán Lajosné szül. Ackermann Anna, Baán Achillesné szül. Berthóty Gizella, mint menyei. Dr. Dobay Zsigmond, mint vő. Baán Gyula, mint testvére. Péchy Kázmér, Dobay Sándor, Baán Andrea, Baán László, Baán Gabriella, mint unokák».

Remenyik Lajos koll. tanítóképzőint. gyakorlóiskolai tanárt súlyos csapás érte: leánya, *Annuska* jún. 11-ikén, hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. Temetése az ág. h. ev. egyház szertartása szerint, jún. 13-ikán d. u. 4 órakor lesz. A megnyilvánuló általános részvét enyhítse a mélyen sújtott család fájdalmát!

Neurohr Péter jún. 11-ikén, életének 60-ik évében Osztopatakon elhunyt. Temetése jún. 13-ikán d. u. megy végbe ugyanott, róm. kath. szertartás szerint.

Az Eperjesi Széchenyi-kör zeneiskolája f. hó 6-ikán mutatta be a év. Kollégium dísztermében ezévi munkásságának eredményét. Azon általános érzett akadályok ellenére is, melyek az iskolai tanítás terén városunkban az ellenség közelsége folytán támadtak, a zeneiskola hivatásának magaslatán állott, úgy, hogy az az áldozat, melyet az iskoláért a szülők, a kormány, de leginkább a Széchenyi-kör hozott, az intézet kiváló művész-tanárainak munkásságában meghozta a kívánt eredményt. Az alig 6 éve fennálló intézménynek évről-évre való rohamos emelkedése bizonyítja, hogy ma már zeneiskolánk állandóan izmosodó és Eperjes zenekulturáját minden vonalon előmozdító intézmény, mely legfőbb és legfontosabb hivatását a zenei nevelésben, a zenének, mint az általános műveltséget kiegészítő tárgynak tanításában találja a legtökéletesebb

pedagógiai siker eléréséig. A kiváló szakértelemmel és buzgalommal végzett munka a növendékek hangszerkezelésén ez évben is, különösen a szakértők előtt teljes elismerést aratott, akik a tanulók előadásán, még az alsó fokon is gyönyörködve szemlélhették a határozott, szabatos s öntudatos készütséget. A fokról-fokra már a zeneművet megértő kidolgozás is járult a biztos hangszerkezeléshez s ebben a tekintetben már-már művészi fokokat megközelítő előadást is élvezett az érdeklődő nagyszámú közönség. A változatokban gazdag műsoron az idén is a hegedűsök domináltak. Produkcióik, melyekből az erős fegyelem és precíz készütség tűnik ki, Herédy tanár mesteri kezére vallanak. Nagyszámú növendékei között hivatott-ságot láttunk Vanik József játékában, aki művészi kidolgozásban juttatta érvényre Wieuxtemps örökbecsű «Ballade Polonais»-ét. Muzikalitása, meleg tónusa és brilláns technikája szép reményekre jogosíthatja még. Megérdemelt, őszinte, lelkes sikere volt. Kötő hegedűsnek ígérkezik az alig 9 éves, csodagyermekszámba menő kis Lénárd Gyuszi, aki Bloch «II. Magyar ábránd»-jában máris korát túlhaladó biztonsággal és fölénytel kezelte hangszerét. Hasonló meleg ovációban volt része Bergmann Jenőnek is, kitől szép előadásban Erkel «Bánk bán»-ját hallottuk és ezzel ismét dokumentálta a hozzáfűzött reményeket. A közönség lelkes elismeréssel honorálta még Kletz Andor, Frenyó Lajos, Baumöhl Henrik, Szabó István és Reichard Károly hegedűjátékát, kik méltán részvételtek az elismerő tapsokra. Káldi tanár növendékei közül kitűnt zongorajátékával Grossmann Ilona, a közönség kedvence, aki magas készütséggel és virtuozitásával Weber «Felhívás kerengőre» c. művét interpretálta megértően, a tőle már megszokott tudással. Szép hatást ért el Chopin «Valse»-jában Friedländer Ella is, kinek játéka nagy szorgalomra vall. Temperamentumos zongorásoknak bizonyultak Hoffmann Olga tanárnő növendékei is, akik szintén figyelemreméltóan játszották el a műsor egyes számait. Respektábilis készütséget mutattak be még zongorajátékukkal: Dobay Kató, Sztelho Magda, Tauth Böske, Trosztler Rózi, Lukovich Emma, Baumöhl Izabella, Bergmann Regina, Soóvári Ilona és Raáb György. Tökéletes volt a hangverseny műsorának minden egyes száma, mely az intézet karné-ének-osztály növendékeivel előadott Major «Esti éneké»-vel ért véget. A közönség dicsérettel adózott az intézet nagymérvű haladásának és elismerését fejezte ki a kiváló tanároknak.

CSÍZFÜRDŐ

a serdülők és gyermekek fürdője május 1-jén megnyitott. : Ismertetőt küld a fürdőigazgatóság Csízfürdőn, Gömörmegye.

A hadügyminiszter a termés biztosítása érdekében. A hivatásos férfin munkáskész nagy hiánya mellett fokozott jelentőségű az aratási munkák elvégzésénél tekintetbe jöhető gépek kiszolgáltatásának biztosítása. Nehogy e gépek a kezelőszemélyzet behívása folytán szakszerű ellátás nélkül maradjanak, a hadügyminiszter elrendelte, hogy a katonai szolgálatot teljesítő gépészek és fűtők, akik polgári foglalkozásukban mezőgazdasági gépek mellett voltak alkalmazva, a községek, földbirtokosok és cséplőgépgarnitúra-tulajdonosok rendelkezésére bocsáttassanak. A szabadságolások ezen a címen minálunk azonnal, Ausztriában pedig június 20-ikán kezdődhetnek és nálunk szeptember 15-ikéig, Ausztriában szeptember végéig tartanak. A gépészek és fűtők csak ugyanabba a községbe mehetnek munkára, amelyben ebben a minőségükben utoljára dolgoztak. A szabadságolás dolgában az eljárás az, hogy a katonai parancsnokságok a főispánokkal fogják közölni a megyéjükbeli szabadságoltak névsorát s a főispán fogja az egyes községekre nézve megállapítani, hogy az illető községnek van-e szüksége gépészre és fűtőre. Az így szabadságolt legénység a közigazgatási hatóságok szigorú ellenőrzése alatt fog állani, katonai zsoldot nem kap és polgári ruhában, esetleg tábori használatra már alkalmatlan egyen-

ruhában bocsáttatik el. A hadvezetőségnek ez a gazdasági szempontból üdvös rendelkezése megfelel a gazdák többször kifejezett óhajtatásának és kétségkívül kitűnő fogadtatásra fog találni a mezőgazdasági érdekeltség körében.

Nyilvános nyugtázás. A háború folytán inségbe jutott sárosmegyei károsultak céljaira az Eperjesi Takarékpénztár 1000 kor., dr. Schmidt Gyula 200, Vilecz János névnap megváltás címén 100, Klór Anna és Gizella 30 kor., egy a főorvosi banketről lemaradt 5 kor.-t adományoztak.

Pályázat. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a vármegye területén üresedésben levő héthársi áll. el. iskolánál egy tanítói állásra, valamint a szedliczei áll. el. iskolánál szintén egy tanítói állásra pályázatot hirdetett; az előbbinél róm. kath. kántorságban való jártasság és sárosi tót nyelv bírása, az utóbbinál pedig gör. kath. kántori ismeretek és ruthén nyelvben való jártasság igazolandó. A pályázati kérvények kellően felszerelve és a vall.- és közokt.-ü. miniszterhez címezve jún. 15-ikéig nyú tandók be a m. kir. tanfelügyelőséghez. A feltételek szerint a pályázatban a katonai szolgálatot teljesítő tanítók is résztvehetnek, kik helyett kérvényeiket hozzátartozóik is beadhatják.

A sárosi menekültek részére hirdettet jótékonycélú előadások közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztattak az Uránia Mozgóban.

Legjobb minőségű férfi-fehérműek Ambrózy Bélánál.

Bártfafürdő megnyitása. Bártfa szab. kir. város régi, jóhírű gyógyfürdőjében teljesen pótolta a háború okozta hiányokat, úgy, hogy a fürdőszezont *folyó hó 15-ikén* megkezdik. A háborús események sem a fűdőben, sem a városban látható kárt nem okoztak. A kitűnő vasas, lap-, szénavas fűdők, az összes vasas, sós, kénforrások érintetlenül maradtak. Az összes szállodák, pensiók, magánvillák berendezettek. A hatalmas kiterjedésű tenyőerdőkből úgyszólván egyetlen fa sem hiányzik. A fürdő üzeme eszerint még teljesebb lesz, mint más esztendőben, mert Bártfa város vezetősége maga gondoskodik a fürdővendégek kitűnő ellátásáról; orvosok, gyógyszerár rendelkezésre áll. Liszt van bőven, húsarak normálisak, 1 80 és 2 40 K között variálnak, tojás hét fillér, tej is olcsó. Vendéglőit mind megnyitja az igazgatóság. Vendéglősei megbízhatók. Vonatközlekedés gyors és közvetlen. (Indulás Budapestről reggel 6⁴⁵, érkezés d. u. 3³⁰ közvetlen kocsiban.) Az idei szezon az állam kilitásba helyezett támogatásával nyílik meg. Egyik szállóját a fürdőigazgatóság a harctéri sebeikből felépült üdülő katonatiszteknek ajánlotta fel. Szórakozásról gondoskodnak. Az igazgatóság a fürdővel szomszédos harctereken társas kirándulásokat fog rendezni. Mindenféle kérdézősködére készséggel ad felvilágosítást a fürdőigazgatóság Bártfafürdőn.

Hadikölcson-jegyzés. A sárosdaróczi körjegyzőségben Gallé István körjegyző, Leukanics Viktor bajorvágási lelkész és Reiner József tarcazi plébános agitációjára 55,000 korona II. hadikölcson jegyeztek, melyből az intelligencia 24,500 koronát, a kisgazdák és cselédek 30,500 koronát jegyeztek. A kisgazdák jegyzése községenként a következő: *Bajorvágás községben:* Palguthné Kundraczik Anna 5000, id. Szekerák Petromihala György 1200, Szekerák Miklós 1000, Szekerákné Kundrát Anna 700 kor. *Daróczi községben:* Kaduk János 1800, Haborák György 1200, Misenko György 1000, Hovanyecz György 1000, Janics György 1000, Knuth Károly 800, Bujnyák Mihály 800, Janics János 700, Janics Imre 500, Goliás András 700, Goliás Rozália 500, Kaduk Anna 400, Janics Helén 300, Haborák János 200, Goliásné Gernáth Zsuzsanna 200 kor. *Olysó községben:* Tomcsik Tamás 200, özv. Kvasnyák Pálné 800 kor. *Széprét községben:* Burnyák András 1200 kor. *Tarcsa községben:* Istonya Sztas János 1200, Sasala András 1000, Istonya János Vaskó 600, id. Istonya András 400, Istonya Papczun Veron 100 kor. Cselédség jegyzése Daróczi: Valys András és neje (kocsis) 2000, Skovrankó Katalin (szakácsnő) 1000, Goliás András és neje (községi juhász) 1000 kor.

Egy vágató vörös ördög díszíti a PESTI NAPLÓ most megjelent Háborús Albumának címlapját. A csodaszép album, mely sok száz heliogravüre-szerű mélynyomású képet tartalmaz, a világ-háború első nagyszabású képes krónikája. Megkapó fényképek, csataképek, művészi reprodukciók, pillanatfelvételek során mutatja be a háborút és érdekes szövegrészeiben többek közt megismerteti a modern hadieszközökkel is. Történelmi és művészi értékű emlék ez a díszmű, amelyet a PESTI NAPLÓ előfizetői teljesen ingyen kaphatnak meg. A PESTI NAPLÓ előfizetési ára félévre 16 korona, negyedévre 8 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Vilmos császár-út 55.

Fogaink. Nem tűnt volna még fel senkinek sem, hogy bár fogainkat mindennap fogporral és szappannal megtisztogatjuk, azok (főleg a zápfogak) mégis megromlanak, megodvasodnak? Nem bizonyítéka-e ez annak, hogy a fogtisztítás fogporral vagy szappannal elégtelen? Fogaink romlása a legnehezebben hozzáférhető helyeken, u. m. a zápfogak belső oldalán, odvas fogakban, a fogak közti hézagokban, foghíjas helyeken kezdődik meg legelőbb és legbiztosabban. Ha fogainkat romlás és rothadás ellen meg akarjuk óvni, legkönnyebben elérhetjük célunkat, ha olyan fertőtlenítő szájvizet használunk, mint amilyen az Odol. Ez öblögetés alkalmával mindenhol behatol, az odvas fogakba éppen úgy, mint a fogak közti hézagokba s a fogak belső oldalára. Az Odol elveszi a fogrontó csírák létfeltételeit és ezzel megvédi a fogakat a romlás ellen. Mindenkinek a legmelegebben és jó lelkiismerettel azt ajánlhatjuk, hogy szokja meg a rendszeres szájöblögetést Odollal.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!
Az «Unio» élet- és gyermekbiztosító-intézet m. sz. nagyszámú biztosított fél jelenlétében, dr. Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő elnöke alatt május 30-ikán tartotta 52-ik évi rendes közgyűlését. Az 1914 ik évről szóló üzleti jelentésből kitűnik, hogy a háborús viszonyok következtében az üzletszerzés a múlt év második felében erősen megcsappant és az intézet működése főleg a már meglévő biztosítási állomány ápolására és megóvására, továbbá a biztosított felek fokozottabb igényeinek kielégítésére irányult. Az intézet megfelelt az állam és a társadalom iránti kötelességének, amennyiben az első hadi kölcsönre 1,500.000 koronát, a második hadi kölcsönre 816 ezer koronát jegy-

zett és különböző jótékony célokra több mint 25,000 koronát adott. Tisztviselői közül huszonegyen vesznek részt a haza védelmében. 1914-ik évben 7,557.566 korona új üzlet köttetett. A biztosítási állomány 77,066.528 K. 86 f.-t tett ki. Esedékes tőkék fejében 1,963.177 K. 55 f.-t fizettek ki. A díjbevétel 4,042.933 K. 60 f., a kamat és házbérvédelem 1,185.864 K. 44 f.-re rugott. A díjtartalék 25,319.957 K. 23 f.-re emelkedett. Értékpapír-árfolyamkülönbözet és egyéb leírások összege 1,009.079 K. 16 f., az üzleteredmény feleslege 42.136 K. 58 f., mely felelő részben a jutalékfelelősi, felelő részben pedig a külön tartalékhoz csatoltatott. A hivatalnoki nyugdíjalap 640.087 K. 49 f.-re emelkedett. A közgyűlés a jelentést és mérleget tudomásul vette és a felmentvényt egyhangulag megadta. A felügyelő-bizottságba a lelépő tagok újra megválasztottak. Miután még az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavaztatott, elnök a közgyűlést berekesztette.

Felölös szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

ÁRVERÉS.
1914. évi október 31-ikéig lejárt és nem rendezett zálogtárgyak június 21-ikén délelőtt 9 órakor fognak Fő-u. 127. sz. alatti üzlethelyiségemben nyilvános árverés útján eladni. Jordán Adolf.

Bútorszállításokat szabad, zárt és nyitott kocsikban
valamint mindennemű árúk szállítását helyben és vidéken jutányos árak mellett vállal
BIRKENBAUM ADOLF
katonai kincstári szállító, Eperjes. Telefon 34.

PASZTERNÁK MANÓ
bútorszállítási vállalat :: Eperjes
Iroda Fő-u. 144. Lakás Kovács-u. 14. Telefon 105.

Költözködések
szakszerű, pontos lebonyolítása helyben és vidéken.

Nagyszerűen bávált a harcúterén küzdőknel és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Üvegeje K -80, 1-40, 2-
Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlanhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága 1, Elisabetstr. 5.
Napenkénti szétküldés.

Rohitsch-Sauerbrunn
□ GYÓGYFÜRDŐ □
Déli-vasút állomás, Stájerország.
Legmodernebb hygienikus berendezések. Különösen alkalmas lábbadozó harcoknak. Kitűnő gyógyeredmények gyomor- és bélbajoknál, szívrozsis- és neuraszténiaánál.
Testgyógyászati gyógyintézet.
Idény: áprilistól októberig.
= Tájékoztatót küld az Országos Gyógyintézet. =

GIRÁLTÍ TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Meghívó. A Girálti Takarékpénztár Részvénytársaság t. c. részvényeseit ezennel tisztelettel meghívjuk a folyó évi június hó 29-ikén délután 3 órakor Girálton, az intézet helyiségében tartandó **ötödik rendes közgyűlésre.**

A tanácskozás tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadás és a mérleg megállapítása. — 2. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában. — 3. A nyereség felosztása és az osztalék meghatározása. — 4. Társasági elnök választása. 5. Egy igazgatósági tag választása, egy évre.
Girálton, 1915. június hó 2-ikán.

Jegyzet. Alapszabályaink 15. §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesnek van szavazati joga, aki ilyenként a részvényjegyzékben legalább 15 nap óta szerepel és részvényeit a közgyűlés napját megelőző napig pénztárunknál vagy az Eperjesi Bankégyletnél letette.

Vagyon	Mérleg-számla	Téher	Veszteségek	Üzleteredmény-számla	Nyerések
Pénztári készlet	371 67	Részvénytőke	150,000 -	Kamatok:	
Váltótárca	551,829 13	Tartalékalap*	15,000 -	Folyószámla-kamatok	143 61
Értékpapírok, állampapírok ..	10,335 -	Betétek:		Takarékbetétek után	14,318 93
Jelzálogkölcsönök	137,997 98	takarék.-könyve-		Folyószámlai betétek	2,362 95
Adósk	762 54	ken	317,219 08	Tőkekamatadó	1,668 18
Berendezés	10 -	folyószámlán	58,352 26	Fizetések:	
Hátralékos kamatok	12,341 86	Eperjesi Bankégylet	12,757 -	Tisztviselői és szolgáló fizetése	4,000 -
	K. 713,648 18	Hitelezők	828 88	Költségek:	
		Visszszámított váltók	132,700 -	Irod. szükségletek,	
		Fel nem vett osztalék	376 -	világítás, fűtés,	
		Átmeneti tételek	8,534 49	napibizt. díjak,	
		Nyeresség	17,880 47	nyomatványok,	
				könyvek, posta-	
				bér stb.	5,203 59
				Házbér	335 -
				Állami és községi adó	4,245 22
				Értékpapír-árfolyamvesztés ..	474 12
				Nyeresség:	
				Nyer.-áth. 1913-ról	1,798 74
				1914. évi nyereség	16,081 73
					K. 50,632 07

Az igazgatóság:
Dr. Rosenberg Teofil s. k. Spillenberg Barna s. k.
Földes Zoltán s. k. Guttman Sámuel s. k. Hodobay Miklós s. k. Dr. Kakúsz Béla s. k.
Lichtig Miksa s. k. Szeghy Andor s. k. Schréter Gusztáv s. k. Wollner Marcell s. k.

A felügyelő-bizottság:
Ardó Alfréd s. k. Rontsinszky Géza s. k. Dr. Gottlieb Jakob s. k.

Fenti mérleg-számlát alulírottak az intézet számadásai és könyvei alapján megvizsgáltuk és a közbenjárásunk mellett felvett leltárral összehasonlítván, mindenben helyesnek találtuk.
Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Előfizetési
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Hirdetési díj: Egy
pétisor egyszeri
15 l. Közlemények

Fischer

a kassai róm. k.
a király a ha
I. osztályaval
háborúban ta
tartásáért.

A kitüntete
páztort érte
nemzet élethal
keny részt ké

A háború l
és nagy lelke
nagyobb oda
kötelességeket
ház s a társad
tésük közben
gondolt arra,
királyi elisme
lelke meglelte
tudatban, hog
tésével, nagy
a haza szolgál

Szinte kép
mellyel Kassa
tette helyzetne
alakításában m
hazafi s a szer
kettős köteless

Francia f

Az Esperanto
a háború kitörése
szakadása óta sz
valóságának, nag
kulturhivatásának
sikeresen előmoz
közötti érintkezés
kedést. Genfben
vesszük át a köve
a francia fogolytá
és a hadifoglyokk

A Vöröskereszt
bizottságának je
és angolországi

A különböző
gyakran helytelen
rúskodó országok
módjáról. Azért n
hasznos szolgálts
teljes részletesség
azokat a pártatlan
kereszt választmá
midőn látogatást t
országai fogsági hely